LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER
Nr. 95 (200) 1948. g. 30. oktobrī

Ar autora parakstu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā redakcijas domas.

TRAĢĒDIJA FRANCIJĀ

Lai raksturotu stāvokli Francijā vairs nepietiek ar vārdiem par nekārtībām un nemieriem. Stāvoklis Francijā jau sāk izvērsties par traģēdiju. Saimniecības grūtumi un zaudējumi, ko rada jau veselu mēnesi ieilgušais streiks, ir grandiozi, bet notiek kaut kas vēl ļaunāks — franči sāk nopietni cīnīties pret frančiem. Abas puses lieto ieročus, vīrus ievaino un nogalina, niknumā cilvēki padara viens otru par kropli, un naids kāpinās tautā, kurai vairāk par visu būtu vajadzīga vienotība. Visa Francija šķelas divi daļās — komūnistos un pārējos, kas ir pret komūnistiem, un kaut arī pirmo ir skaitliski daudz mazāk, franču bezcerīgajai cīņai joprojām nav saskatāms galīgs atrisinājums.

Vairums pasaules laikrakstu un ziņotāju, kas komentē Francijas streiku vilni, vienprātīgi atzīst, ka cīņas iemesls ir skaidrs — komūnisti izspēlē pēdējo izšķirīgo trumpi pret Maršala plānu. „Produkcijai un eksportam pieaugot un dolaru importam samazinoties, 19 Eiropas valstis, kas piedalās Maršala plānā, ziņo, ka to šī budžeta gada deficits, paredzams, būs par apm. 3 miljardiem dolaru mazāks nekā saimniecības gadā, kas iesākās 1947. g." Tādu ziņojumu oktobra otrā pusē publicēja Eiropas atjaunošanas programmas vadības birojs. Ironiskā kārtā ziņojumu publicēja tieši Parīzē, vēl ironiskākā kārtā to publicēja tieši tad, kad ogļraču streiki sasniedza kulmināciju un no malu malām Parīzē pienāca ziņas par applūdinātām un ilgam laikam sabojātām raktuvēm. Ziemeļfrancijas pilsētās strādnieki cīnījās pret pašu tautas karaviem vai labākā gadījumā sēdēja ieņemtās pie vina glāzēm, kamēr raktuvēs sūcās visjaunākais ogļrača naldnieks — ūdens. Uz dzelzceļa līnijām Lorēnas ielejā gar apklusušām fabrikām viens pēc otra apklusa arī vagoni. Jo komūnisti Francijā, Itālijā un Lielbritanijā bija sākuši lielo ofensīvu pret to pašu Maršala plānu, kura vadītāji tik optimistiski ziņoja, ka šogad Eiropas valstu deficits samazināšoties par 3 miljardiem dolaru. Francijā vien ogļraču streiks pēc pēdējām ziņām rada 3 miljonu dolaru zaudējumu dienā. Kamēr Itālijā de Gasperi valdība izrādījusies spējīga jau saknē noslāpēt komūnistu mēģinājumus arī šoruden izraisīt streikus un nemierus, kamēr Anglijā strauji tuvojas ilgi gaidītā „izrēķināšanās" starp nedaudzajiem komūnistiem un strādnieku partiju, tikmēr Francijā komūnisti atkal guvuši sekmes ar streikiem, kuru nolūku visnepārprotamāki deklarējis komūnistisko arodbiedrību konfederācijas ģenerālsekretārs Frenšons: „Izbeigt Maršala plāna jūgu!"

Vairums vērotāju atzīst, ka arī paši komūnisti skaidri apzinās vienu — ja tiem neizdosies pieveikt Maršala plānu šai rudenī un ziemā, tad var gadīties, ka tiem nekad vairs tādas iespējas nebūs. Bet ir arī tādi, kas raugās uz stāvokli pesimistiskāki. „Daily Mail" ievadrakstā par ogļraču streiku vispirms atzīst, ka streika tiešais iemesls arī šoreiz bijis komūnistu nolūks sagraut Maršala plānu, bet tā sekmju cēlonis meklējams dziļāk. „Ja grūtumu cēlonis būtu tīri saimnieciskas dabas, tad vēl būtu cerības, bet Francijas grūtumi īstenībā meklējami sociālā plāknē," saka laikraksts un aizrāda, ka komūnisti stāvoklis ir izdevīgāks nekā to parasti iedomājas, jo viņi izmanto Francijas sabiedriskās iekārtas nemainīgo vājumu. Šais dienās uz Francijas ogļraktuvēm sūta karaspēku, lai tas ar varu apspiestu strādniekus, kas jau iepriekš zina, ka viņi cīnā pret karaspēku šai gājienā zaudēs. Bet varbūt vēl vairāk nekā miljoniem dolaru zaudējumi, ko rada sabotāža, komūnistus interesē apstāklis, ka franču strādnieks kļūst vēl vairāk sarūgtināts, ka viņā vēl vairāk pastiprinās sajūta, ka viņš ir apspiestais. Policija un karaspēks var apspiest ārīgos nemierus, tie nevar izārstēt nemieru, kas iezadzies strādnieku sirdīs, un ko komūnisti kurina ar viltus solījumiem un mānīšanu.

„Daily Mail" prasa, lai arī jautājumu par komūnistu iejaukšanos rietumvalstu iekšējā dzīvē nodod UN Drošības padomei, jo neesot nozīmes Parīzē spriedelēt par Berlines problēmu, ja pašā Parīzes apkārtnē komūnisms rada problēmu, kas vismaz tikpat nopietni apdraud demokratiju kā Berlines blokāde.

Francija tiešām ir vitāli svarīga demokratijas frontei tā pat kā Vācija un Berline. Bet . . . Kā gan UN varētu tikt galā ar Francijas komūnistiem? Ko Anglijas strādnieku valdība var padarīt Skotlijas un Vālsas ogļračiem, kas, par spīti pašu arodbiedrību centrālās savienības aizliegumam, ziedojuši franču streikotājiem 1000 mārciņu sterlinu? No vienas puses franču streikotājus aizmirsu seju atbalsta Kremlis, kas skaidri zina, ko grib. No otras puses streikotājus labas sirds dēļ atbalsta arī franču, angļu un itāļu strādnieks, kas nezina, ko viņš grib un vēl mazāk apzinās, ko no viņa grib.

A. Lp.

PAZIŅOJUMS

Latviešu garīgo un saimniecisko spēku vienošanai, laikraksts Tēvzeme, Latviešu Ziņas un Latvija pārkārto savu līdzšinējo darbību, nodibinot apvienoto Latviešu apgādu, kas turpmāk rūpēsies par informācijas un literātūras sagādi un nodrošināšanu.

Šo pārkārtojumu rezultātā un apsverot laikrakstu iespiešanas tehniskās un praktiskās iespējas, ar 1. novembri laikraksts Tēvzeme pārtrauc iznākšanu. Lasītāji, kas pasūtinājuši Tēvzemi par novembra un tālākiem mēnešiem, Tēvzemes vietā bez abonēšanas maksas starpības piemaksas pēc pašu izvēles var saņemt vai nu laikrakstu Latvija, vai Latviešu Ziņas, pieteicot savu izvēli laikrakstu pārstāvjiem nometnēs, bet individuālie abonenti paziņojot to attiecīgam laikrakstam — Latvijai Gincburgā, Marktpl. 25 vai Latviešu Ziņām Eslingenā, Uhlandstr. 8. Laikrakstu Latvija un Latviešu Ziņas izdošanu pārņems apvienotais Latviešu apgāds.

TĒVZEMES APGĀDS Hanavā — LATVIEŠU ZIŅU APGĀDS Eslingenā

LATVIJAS APGĀDS Gincburgā

*

Laikraksti Latvija un Latviešu Ziņas arī turpmāk tāpat kā līdz šim iznāks — Latvija trīs reizes un Latviešu Ziņas divi reizes nedēļā.

Kopēja izceļotāju transporta uz Čīli nebūs

SŪTNA J. FELDMANA PASKAIDROJUMI

LCK saņēmusi sūtņa J. Feldmaņa informāciju no Ženēvas par izceļošanu uz Argentīnu un Čīli. Sūtnis paskaidro:

„Starp IRO un Argentīnas valdību parakstīts nolīgums par vīzas maksas atcelšanu, bet šis nolīgums vēl nav stājies spēkā, jo trūkst Argentīnas valdības apstiprinājuma. IRO galvenā mītne sazinājusies ar savu pārstāvību Buenos Airesā, lai panāktu, ka Argentīnas konsulāti pieņemtu vīzas maksas vācu markās. Tas it kā esot apsolīts. Frankfurtē jau darbojoties Argentīnas konsuls Dibua, kam esot dotas instrukcijas par vācu markas kursu, pēc kāda būtu pieņemama vīzas maksa. Ja bezmaksas vīzas jautājums izceļošanai uz Argentīnu ievilksies garumā, IRO tomēr nodomājusi organizēt divus transportus no Austrijas uz Argentīnu, maksājot pati vīzas nodevas. Arī tad, ja kādam mūsu tautietim ir līgums ar kādu Argentīnas uzņēmumu, par to vietējai IRO administrācijai jāziņo uz Ženēvu, izprasot atļauju samaksāt vīzas naudu no IRO līdzekļiem.

Tuvākā laikā nav paredzēti transporti uz Čīli. Ja kāds vēlas izcelot individuāli, tad viņš to var darīt, bet, aizbraucot viņā galā, nedrīkst prasīt atbalstu no Čīles valdības. Ceribas par kopējiem transportiem jāatmet. Katrs, kam ir vīza uz Čīli, var braukt arī uz kādu citu valsti, piem., Argentīnu vai citur. IRO vēl centīsies kaut ko darīt, lai pamudinātu Čīles valdību atjaunot bēglu uzņemšanu, bet izredzes nav lielas. Mūsu tautiešiem, ja tie nespēj izcelot individuāli, tādēļ pašreiz neiespējami nokļūt Čīlē."

Nometņu dzīve

LSK pilnvarotā Beļģijā E. Valtera paziņojusi, ka nav izredžu tuvākajā laikā saņemt apģērbus un pārtikas sainīšus tautiešiem Vācijā no ASV. BALK tādēļ lūdz atturēties no nereālizējamu pieprasījumu piesūtīšanas.

GĒSTACHTAS Daugavas mazpulka pirmajās pieccīņas sacensībās piedalījās 16 jaunieši. Visi dalībnieki saņēma sudrabkaļa A. Auziņa un A. Sēlzemnieka grāmatu apgāda balvas.

MĀKSLAS audumu skati Memingenā no 16.—24. okt. rīkoja turienes audēju kopa, kas I. Priedites-Gulbergas un apmācītājas A. Apines vadībā darbojās jau no 1946. g. sākuma. Kopas ražojumi izpelnījušies atzinību arī ārpus Vācijas.

Raibā pasaule

* Nujorkas elektroinženieris Hjū Očinkloss Brauns attīstījis pats savu jaunu „teoriju", ka Antarktikas ledus sega tik strauji pieaugot svarā, ka varot kuru katru brīdi „izgāzt zemes lodi no ass". Tādā gadījumā pārvietojoties okeaniem, lielāko daļu civilizētās pasaules pārklāšot 20 km augsts ūdens slānis. Lai glābtu pasauli, Brauns jau izstrādājis projektu „globālās stabilizācijas organizācijai", kurai jāizmērī Antarktikas „ledus cepure" un jāaplēš, cik daudz no tās būtu jāuzspridzina, lai zemes lode tomēr paliktu līdzsvarā. Šai vajadzībai, pēc Brauna domām, varētu izmantot atombumbas. (N)

* Visīpatnējākais laikraksts pasaulē laikam ir vājprātīgo izdevums „Howard Hall Journal", kas iznāk St. Elizabetes nervu slimnīcā Vašingtonā. Laikraksts radies kāda bijuša burtliča ierosmē, kas iedomājies, ka ir lielas ziņu aģentūras reportieris. Kopš laikraksta dibināšanas viņš ir laimīgākais cilvēks pasaulē un ar lielu aizrautību vāc un komentē slimnīcas dzīves notikumus. Pirmajā numurā redaktors ziņoja par Džeku Luisu, kas veltīgi mēģinājis no sava kājas ķīķka izšķilt uguni, un Džonu Diksiju, kas 500. reizi sarīkojis sēru svinības par godu savai vecmātei. 20 lpp. biezais nedēļas laikraksts, kas pēc ārstu apgalvojuma labvēlīgi ietekmējot gara slimnieku veselību, vienmēr ir izpārdots. (AD)

Kamēr diplomāti cīnās par mieru, „pareģi" jau min kara sākuma dienu

ZĪMĪGA „PAREĢOJUMU" SAKRIŠANA AR IZCEĻOŠANAS AKCIJU PASTIPRINĀŠANOS

Politiskais saspīlējums kā lietuvēns uzgūlies visai pasaulei. Šai nedrošajā atmosfairā cilvēki nereti meklē mierinājumu pat tik nedrošās spekulācijās, kā zīlējumi un pareģojumi, kas vēlāk izrādās ne vien par tukšām fikcijām, bet bieži arī par krāpšanu, kuras īstie nolūki ir noslēpums. Atcerēsimies vien tos pareģojumus, kas cirkulēja Rīgā 1944. gada vasarā, ka mūsu galvaspilsētu karš neskaršot un ka tā palikšot kā miera sala bangainajā jūrā. Īstenība izrādījās tomēr pavisam citāda, un tie, kas šiem stāstiem noticēja, vēlāk rūgti to nožēloja.

Kādu fantastisku pareģojumu tagad publicējis ukraiņu laikraksts „Čas". Firtā 24. oktobra numurā, gan brīdinot, ka ar šo publikāciju nav domāts atrunāt tautiešus no Vācijas atstāšanas.

„Tieši pirms gada," raksta „Čas", „mūsu redakcijā ieradās kāds vecāks vīrs, tērpies IRO izdotajā puskažocinā, un lūdza, vai uz redakcijas rakstāmmašīnas nevarētu pārrakstīt viņa manuskriptu. Kad viņa lūgumu noraidīja, svešinieks savu manuskriptu burtnīcu atstāja redakcijā, solīdamies pienākt pēc pāris dienām. Pagāja nedēļa un mēneši, bet nepazīstamais vairs nerādījās. Viņa atstātā burtnīca ejuka redakcijas papīros. Tagad pēc gada redakcija saņēma vēstuli, kas sūtīta no Francijas. Rakstītājs, kas sevi dēvē par Nestoru, un pa to laiku bija devies darbā uz Franciju, lūdza redakciju arī uz priekšu paglabāt viņa atstāto burtnīcu. To viņš paņemšot pa ceļam uz mājām — brīvo Ukrainu. „Bet vai jūsu redakcija tad vēl atradīsies Firtā?" vēstulē jautājis Nestors un pats tālāk atbildējis: „Es domāju, ka ne. Jūs tad būsit vai nu Ļvovā, vai Kijevā."

„Čas" redakcijas laudis tad burtnīcu sameklējuši un apskatījušies, kas tur īsti rakstīts. Un, izrādījies, ka burtnīcā viss izlikts kā uz delnas: „Lapkritī (septembrī) Jeruzalemē no pagānu rokas mirs divi Dieva kalpi. Beneš noindēsies. 1948. gada novembrī ukraiņu nacionālajiem revolūcionāriem steigsies palīgā to tautu armijas, kas sarga Dieva likumus. 28. novembrī pl. 24 sāksies trešais pasaules karš. Savienotās Valstis atbalstīs Lielbritanija, Francija, Itālija un Turcija. Karš uzliesmos Balkānos. Tur cīņas ilgs 2 mēnešus. Baltijas valstīs, Balkānos un Viduseiropā būs liela sacelšanās. Arī tā sāksies 28. novembrī. Iedegsies tik asas un nežēlīgas cīņas, kādas vēl nav pieredzētas cilvēces vēsturē."

„Sātana kalpi Balkānos cietīs lielus zaudējumus. Pēc diviem mēnešiem karš pārsviedīsies uz Ukrainu, kur arī ilgs divus mēnešus. 1949. gada 28. martā sātani atstās Ukrainu. 1950. gada 3. martā sātana kalpus un to praviešus uzvarēs un sagūstīs. Praviešus tiesās trīs mēnešus un 1950. gada 3. jūnijā pakārs."

„1948. gadā no 28. līdz 30. novembrim un 4. un 5. decembrī ar atombumbām iznīcinās sātana kalpu lielās pilsētas un arī viņu galvaspilsētu. 1948. gada 2. decembrī Jeruzalemē notiks zemestrīce, kurā aizies bojā loti daudz cilvēku. Tie ukraiņi, kas būs armijā, varēs atgriezties mājās 1949. gada pavasarī, bet pārējie tikai 1950. gada pavasarī, jo karš būs sagrāvis tiltus un iznīcinājis dzelzceļa līnijas."

Otru, gan ne tik sensācionālu kā šī Nestora „atklāsme", pareģojumu publicējis vācu laikraksts „Hannoversche Neueste Nachrichten", atstāstot vācu astrologa Heinricha Hutera priekšlasījumu Heidelbergā. Vācietis bijis uzmanīgāks par Nestoru un aprobežojies ar vispārīgām frazēm, neminot arī datumus. „Nebīstieties," savus klausītājus drošinājis Huters, „zvaigžņu stāvoklis ir mums labvēlīgs. Nākošais karš neskars Vāciju." Lai tā lieta izklausītos ticamāka, Huters atgādinājis, ka jau 1933. gadā viņš esot pareģojis trešās valsts mūžu tikai 12 gadu ilgu un noteicis arī Hitlera galu. Tagad viņš apgalvojis, ka zvaigznes komūnistiem vairs neesot labvēlīgas. Padomju politika savu varenību sasniegusi līdz 1945. gadam. Tagad austrumi pamazām, bet sistēmatiski atkāpšoties. 1948. gada rudens un 1949. gada pavasaris tiem nesīšot lielus zaudējumus. Trešais pasaules karš esot iespējams, bet ja tas notikšot, tad Tuvajos Austrumos, Vidusjūras telpā un Ziemeļafrikā. Ieganst tam būšot nafta. —

Ka šādi „pareģojumi" tomēr atrod dzirdīgas ausis, liecina „astrologa" Hutera kupli apmeklētie priekšlasījumi. Un kad ukraiņu Nestora stāsts parādījās „Čas" slejās, tas vienā dienā aplidoja ne vien Firtu, bet par to čaloja jau arī Augsburgā un citās pilsētās, pat tādās, kur nav neviena ukraiņu valodas pratēja. Ir patiešām zīmīgi, ka šie „pareģojumi" parādās taisni tad, kad sākušās lielās DP izceļošanas akcijas.

Audzinātāja 50 darba gadi

Getingenas nometnē uz 50 darba gadiem šais dienās atskatījies skolas pārzinis Voldemārs Ozoliņš. Pēc skoletāju semināra beigšanas viņš kādu laiku strādā Vidzemē, bet tad pārnāk uz Rīgu un 20 gadus vadīdams 25. pamatskolu, izveido to par vienu no priekšzīmīgākajām Rīgā. Ozoliņš darbojies arī sabiedrībā: vadījis korus, teātrus, darbojies grāmatu vērtēšanas komisijā un rakstījis recenzijas. Visi, kas pazīsti Ozoliņu, zina viņa lielo darba mīlestību, izturību un goda prātu.

N. K.

„Laiks ir nauda, un nauda ir dzīve"

Dienvidamerikas Ņujorka

VĒSTULE LATVIJAI NO SAO PAULO

Kad pēc 15 stundu brauciena ar vilcienu no Rio de Žaneiro beidzot izkāpu Sao Paulo, sirds likās atvieglota, jo atkal jutu cietu pamatu zem kājām. Tiem, kas braukuši pāri visām pasaules jūrām un nav slimojuši ar jūras slimību, ieteicams izmēģināt braucienu ar šo vilcienu — ūnikumu uz Sao Paulo, tikai tad tie varēs apgalvot, ka ir immūni pret jūras slimību! Kratīšanās, šūpošanās un grūstīšanās uz visām pusēm ir tik pamatīga, ka liekas, it kā nupat nupat vilciena sastāvs pārtrūks, ka griesti un grīda sabruks un viss sagāzisies čupā.

Ceļotājs, izkāpis svešā pilsētā, jūtas mazliet neērti. Ziņu biroja stacijā nav, nav arī laipnu ierēdņu. Visi aizņemti un tikai tad, ja dzelzceļniekam iesprauž zobos cigareti, izdodas dabūt vajadzīgo izziņu.

Izejot uz ielas, pārsteidz straujā kustība un dienvidnieciskais temperaments — visi iet un brauc, kā kuram patīk. Gaismas signālu nav, policistu ielu krustojumos nav, nav ielu uzrakstu, nav trotuāru, ielas izlauzītas. Satiksmes noteikumi gan esot, bet tos tikai retais ievērojot, paskaidro man kāds brazilietis un piebilst: „Mums ir arī policisti un . . . daži gaismas signāli centrā, bet pilsēta ir liela, strauji augusi, un mēs nespējam visu reizē: brugēt ielas un trotuārus, izlikt uzrakstus, celt debesskrāpjus un rēgulēt satiksmi." Un viņš, steidzīgi atsveicinājies, uzlēc uz „bonda" (tramvaja) kāpšļiem, kur sakārušies brauc vismaz vēl 60 cilvēku.

Sao Paulo ir liela, dinamiska un kosmopolītiska pilsēta, tai jāaug vēl, jākļūst vēl daudz lielākai, tādas ir pašu braziliešu domas. Un tāda pilsēta prasa darbu, lai to nokārtotu. Pēdējos 20 gados pilsēta pafiešām strauji augusi un kļuvusi par tādu, kurā cilvēki vairs nedzīvo, bet tikai strādā. Viņi steidzas. Steidzas visi no agra rīta līdz vēlai naktij. Te ir visas iespējamās pasaules tautas — īsta modernā Bābele, un visus vada viena doma: — „Oh, show us the way to the next little dollar! oh, don't ask why, don't ask why! Time is money and money is life!" (Parādi man ceļu uz nākošo dolariņu! Neprasi kāpēc! Laiks ir nauda un nauda ir dzīve!). Šai Dienvidamerikas vislielākajā rūpniecības centrā un Brazilijas saimnieciskās dzīves metropolē no rītiem un pēcpusdienās ir vēss, pat auksts, jo Sao Paulo atrodas apm. 800 m virs jūras līmeņa, tāpēc bieži dzird arī: „Show us the way to the next small whisky bar oh, don't ask why!"

Sao Paulo būvē un ceļ visās malās, dienu un nakti gan uz augšu mākoņos un zilajās dienvidu debesīs, gan pazemes dziļumos, gan pa labi, gan pa kreisi! Ceļ tuneļus, vladuktus pāri ielām vai arī pašas ielas, parkus, pieminekļus . . . Tur, kur pirms 2—3 gadiem vēl bija neliels ciems, tagad jau paceļas debesskrāpji un ar savām fasādēm, gaismas reklāmām, vitrīnām terasēm, bāriem un kino, pārvērš kādreizējo ciematu par modernas pilsētas sastāvdaļu. Sao Paulo iedzīvotāju skaits jau pārsniedz 2 miljonus (latviešu ap 1000) un tas arvien vēl strauji pieaug. Kūpošu dūmeņu mežs ar saviem rūgtajiem dūmiem aizklāj pusi milzu pilsētas, bet par to nav laika nevienam uztraukties, jo Sao Paulo tak ir Brazilijas Ņujorka.

Ielās cilvēku jūra. No rītiem tie dodas uz darbu, dienā darīšanās, vakarā no darba mājās, naktīs uz kafejnīcām, bāriem, restorāniem, kino, teātriem . . .

Visi steidzas, katram sava „programma", kad jāceļas, kurp jādodas, kad jāēd un kad jādzer tradicionālā Brazilijas „cafesinha" — maza tasīte mokkā. Visi šķiet apmierināti, par lielo politiku nevienam nav intereses, lai par to galvu lauza valdība. Cik atliek brīvu brīžu — tik sacīkstes, kas saista braziliešus gluži tāpat kā blondās Eiropas sievietes . . . Futbols, zirgu skrienās, loterijas un pārrunas par nākošo karnevālu, lūk, kas piepilda braziliešu brīvo laiku.

Veikali preču pārpildīti. Nevienā citā vietā Brazilijā neesmu redzējis tik daudz veikalu kā Sao Paulo. Spilgtas gaismas reklāmas vakaros pārvērš šo pilsētu raibu uguņu jūrā. Daudz un dažādu delikatesu preču, jo brazilieši mīl labi paēst. Te sastopas dārgie franču un portugalu vīni ar angļu viskiju un džinu, amerikāņu „Camel" un „Chesterfield" ar Kalifornijas vai Argentīnas plūmēm un vīnogām, netrūkst pat orientālās halvas.

Ielas kūsā līdz vēlām naktīs stundām, nepārtrauktās straumēs ripo eleganti amerikāņu auto, kas aizvizina savus kungus uz lepnajām villām klusajos bagātnieku rajonos.

Sao Paulo, oktobra beigās

Dr. Felikss Grants

VĒSTULES REDAKCIJAI

N. Bergs, Fuldā

BILANCE, PAR KURU NERUNĀ

No mākslinieku koncertu un teāru izrāžu ienākumiem nometnes atskaita zināmu procentu savām vajadzībām. Principā tas saprotami, jo līdzekļi vajadzīgi visiem un tagad tos arī visur cītīgi meklē. Bet tā rodas arī vārdu un darbu nesaskaņa.

Allaž un allaž pasvītrojam, ka līdzi citām garīgām vērtībām mūsu māksla ir tas vienīgais kapitāls, kas vēl palicis. Vai tad būs pareizi, ka no šī garīgā kapitāla skaitīsim nost materiālus procentus, un tā to neglābjami paši sadeldēsim?

Runāju ar Mērbekas teātra aktieriem, kad tie viesojās še, un dabūju zināt, ka tie vislabākajā gadījumā saņem 80 marku atalgojumu mēnesī — mazāk kā visvienkāršākā darba strādnieks nometnē. Ja tā un ja apliecinājumi par garīgajām vērtībām nav tikai vārdi vien, tad liekas, te ir vai nu kāda jautājuma līdz galam neizdomāšana, vai arī klusēšana nevietā par nepatīkamām lietām.

Ja te nekā cita nevarētu izdarīt, tad mazākais tas iespējams — no prominento mākslinieku, ansambļu un teātru, piem., Eslingenas un Mērbekas teātru, koncertu un izrāžu ienākumiem nekādus nometņu nodokļus neatskaitīt.

Neatkarības svē aizsardzī

Tito sūta savu tirdznieci uz Maskavu

Ceturtdien Čechoslovakijā atzīmēja trīsd dibināta republika. Pretēji agrākajiem gadie risinājās ļoti saspīlētā un drūmā noskaņojum valdība bija izdevusi rīkojumu Prāgā ierasti valsts. Prezidentu Gotvaldu telegrafiski sve Eiropas valsts galvas. Pretēji aizliegumam, mēr izliktas Beneša un Masarika ģimetnes, atkal atzvākt. Valdība oficiālā komunikē ie skatu uz nākotni, jo valsts svētki nav demā

Svinību kulminācija bija liela ma- festācija un militāra parāde Vac- ļva laukumā. Jau no agra rīta visas ceļi, kas veda uz pilsētas centru, kupēja brunoti spēki. Gar ielas ēsām stāvēja fabriku milicija, bet ai aiz muguras policijas vienības. dzīvotāji Vaclāva laukumā drīk- ēja ierasties vienīgi ar speciālām ēšām. Prāgas ielās neredzēja ne- ēna sokola, kas citos gados ieņēma ādumu vietu valsts svētku svinēša- ā. Radiofonā runu teica Čechoslova- ijas ārlietu ministrs Klementis, pa- ārrodams, ka čechi „tic miera spē- ām un arī turpmāk korrekti sadar- ēsies ar visām miermīlīgām nāci- ām".

Valsts svētku priekšvakarā svinī- ā sanāksmi Londonā bija sarīkojuši ā čechu politiķi, kas pašreiz dzīvo ārzemēs. „Svobodni Novini" redaktors ohanīja kādu līdz šim vēl nepubli- ētu nelaika valsts prezidenta Be- eša vēstuli, ko tas rakstījis īsi ēc savas nāves. Bijušais valsts rezidents aicina visus čechu politi- ķus, kam vien iespējams darboties ārzemēs, rūpēties, lai gāztu pašreiē- ējo režīmu, kas „ir dibināts uz ēļa kājām. Kamēr Čechoslovakija neatgūs savu brīvību, pasaulē ne- būs miera".

No nacionālā mūzeja balkona ma- nifestantus Vaclāva laukumā uzrū- āja valsts prezidents Zapotockis.

Runas la jumtiem ka posto un Masa liktas lid bildes.

Padom Maskavā delegācija Popoviču runas pa nu. Šo in Belgrade. kareiropā brauciena galvaspils nība. Pē pēc tam, saimnieci gradi, tir šanu varē griezienu savstarpē

„New C ka Polijā pārtikas kuma dē Katoviču kura, kv izvesti u tam pārt padomju radusies zācija tik lijas ieda dzekļiem devas.

Staļina inter

(Turpinājums no 1. lpp.)

ārā, Stalins atbildēja, ka uz uzskatot par pierādījumu Lielbritanijas, ASV un Francijas vadītāju šķiru ag- resijas politikai. Pašreizējo rietum- valstu vadītāju politiku ģenerālisims raksturoja kā agresijas politiku, kas ņemot uz jauna kara izraisīšanu.

Agresīvās politikas inspirētāji, sacīja tālāk amerikāņi, neesot patiesi ie- interesēti uz sadarbību un vienoša- ās ar Padomju Savienību, bet vēlot- ies vienīgi sarunas par sadarbību un vienošanos. Tad viņi sarunas pārtraucot un atbildību par to uz- ņemot Padomju Savienībai, lai mēģi- nātu pierādīt, ka nekāda vienošanās ar Padomju Savienību vispār nav iespējama, un izraisītu jaunu karu. Noprotot sarunas un, pretēji UN statūtiem, nododot jautājumu Dro- šības padomei, kur varot pierādīt tālāk, ko tikai grib, rietumvalstis gri- bot pierādīt, ka karš ir nepieciešams.

Atbildot uz jautājumu, ko Staļins domājot par Drošības padomes sešu- locīto valstu ricību, iesniedzot sa- vu priekšlikumu, viņš izteicās: esot zināms, ka arī „šie kungi" atbalstot agresijas politiku, kas iziet uz jauna kara izraisīšanu.

Ar ko tas viss varot beigties, tā- dā jautāja „Pravdas" pārstāvis. Sta- ļina atbilde bija: Tikai ar visu kara ģenerāļu vilšanos. Lielākais kara kū- dinātājs esot Vinstons Čerčils, kas jau ir atgājis tik tālu, ka zaudējis ārējas tautes un pasaules demokra- tisko spēku uzticību. Tas pats esot sakāms arī pārējiem kara kūdītā- jiem, un beigās kā Čerčila, tā viņa līdzīgo skolnieku uzbrukuma plāni sabruksot neveiksmi.

BBC komentātors atzīmē, ka šī ir pirmā Staļina intervija pēc Vāci- jas kapitulācijas. Astoņās no devi- ņām iepriekšējām reizēm Staļins at- bildēja sevi intervēt, vai nu ārzemju žurnālistiem, vai politiķiem, kas vie- sojās Maskavā. Vienīgais gadī- jums, kad ģenerālisims personīgi ir paskaidrojumus pašu padomju presei, bija reize, kad viņš vēlējās izteikt uz Čerčila Fultonā teikto runu, kas ievadīja pagriezienu rietu- mu noskaņojumā pret Padomju Sa- vienību.

Pēc BBC domām, reakcija uz Vi- sās Drošības padomē teikto veto bija tik liela, ka padomju valsts- vadītājs bija spiests publicēt oficiālu paziņojumu. Tāpēc arī Staļins ar visu autoritāti nostājies aiz padomju delegācijas Parīzē. Acīm redzot, viņš norūpējies par sabiedriskās do- mes noskaņojumu ne vien pārējā pa- saulē, bet arī pašā Padomju Savie- nībā.

BBC komentātors, iztirzādams Sta- ļina izteiktos apgalvojumus, norādī- ja, ka tie paši par sevi aplami. Pirm- kārt, nav tiesa, ka rietumvalstis ne-

būtu pild runu. Pa Sokolovsk esot apg panākta Šādas vie starp pad amerikān esot bijis

Līdz š centies spējamas trumu u vinš apv ka tie ga to teikt gentīnu u valstīm. loti nopie lins pats Padomju stiprināda lina inte gādinot H mēr jādo ļauns aul kam dom tiem. A domju Sa Rietumei devumu tik svarīg raduma intervijas

ASV v par Stali ministriju vinš varo tonā mub politisko intervija kiem. A ASV un Franciju sims vēlē biedroto

Apvienč tervija u Drīz pēc Maršals Vašington Londonu.

Sagaidā tuvākās ministrs

St

Stalins par Andr vada jaun zino „Dai ministru arodbiedr apgalvojo Matiam komūnistu ungāru k liem iau uz Maska minternes dzīšanas